

In Jesu Nave homiliae

290 «τετελεύτηκε Μωυσῆς», ἀπέθανεν ὁ νόμος, Μωυσῆς χρηματίζων, κατὰ τό· «ἔχουσι Μωυσέα καὶ τοὺς προφήτας». 291 ἐπὶ μὲν οὖν Μωϋσέως ἄγοντος διὰ θαλάττης, ὕδατος ἀλμυροῦ, οὐδεμία τάξις ἐγίνετο, ἦν νῦν ὀρώμεν Ἰησοῦ στρατηγήσαντος καὶ τοῦ Κυρίου πληροῦντος τὸ σύμβολον. τῷ μέλλοντι διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην ἐπισιτισμοῦ χρεία ... Θεοῦ γὰρ ὁδὸς ἐργασίαν ἀρετῆς ἀπαιτεῖ. 293 Μωυσῆς δὲ οὐκ εἶπεν· «Στήτω ὁ ἥλιος», οὐκ ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανόν, οὐκ ἔδειξε σημεῖον οὐράνιον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς φησι· «Στήτω ὁ ἥλιος». Καὶ ἡ Γραφή μαρτυρεῖ, ὡς «οὐδέποτε Θεὸς οὕτως ἀνθρώπων ὑπήκουσεν». Ἔστησεν οὖν τὸν ἥλιον καὶ Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς καὶ ἐπὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ μείζονά μοι τὴν ἡμέραν κατὰ τῶν πολεμίων πεποίηκεν, ἵνα στρατηγούμενος ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ τοὺς ἀντιπάλους τροπώσωμαι. 298 «Τὴν ἔρημον» ὑπέταξεν ὁ Πατὴρ τῷ Χριστῷ. Περὶ ἧς εἴρηται· «εὐφράνθητι ἔρημος ἡ διψῶσα» καί· «πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα». Καὶ 299 οὐ τὸν Λίβανον ὑπέταξεν Ἰησοῦ, τὸν Ἰσραὴλ, οὕτως ἐν προφήταις καλούμενον, ὃς καὶ «καλλιέλαιος» εἴρηται· ἀλλὰ τὰ ἔθνη, «τὸν Ἀντιλίβανον», «ἐγκεντρισθέντα» μὲν ἐν Ἰσραὴλ, ἀντ' αὐτοῦ δὲ γενόμενα. 300 (οὔτοι διὰ Μωϋσέως ἐκκληρώθησαν τὴν γῆν, ἐπειδὴ πολλοὶ διὰ τοῦ νόμου πρὸ τῆς χάριτος ἐτελείωθησαν. Καὶ ἐπεὶ πρωτότοκος Ἰσραὴλ ὀνομάζεται), διὰ Μωϋσέως οἱ πρωτότοκοι τοὺς κλήρους ἐδέξαντο, Ῥουβὴν καὶ Γὰδ καὶ Μανασσῆς. Διαβαίνουσι μέντοι καὶ οὔτοι εὐζωνοὶ πρὸ τῶν ἄλλων. Οἱ γὰρ ἐξ Ἰουδαίων πεπιστευκότες ἠγήσαντο τῆς τῶν ἐθνῶν σωτηρίας. 301 αὐτοὶ δὲ τὸν λαὸν ὀδηγοῦσι «περὶ ζωσάμενοι τὴν ὀσφῦν αὐτῶν ἐν ἀληθείᾳ». Καὶ μετὰ βίον γὰρ συναγωνίζονται τοῖς πιστοῖς ὅσοι ἄνδρες γεγόνασιν «τὰ τοῦ νηπιῦ καταργήσαντες». 302 Διὰ τί δὲ μὴ γ' καὶ θ' φυλαί, ἀλλὰ «δύω ἡμισυφυλαί» ὑπὸ Μωϋσέως καὶ «έννέα ἡμισυ» κληροδοτοῦνται ὑπ' Ἰησοῦ; ... τάχα δέ, φασί, καὶ οἱ πρότεροι ἦσαν μὲν τῆς τριάδος, οὐ μὴν καθαρῶς. Οὕτω γὰρ τὸ τῆς οἰκονομίας προσέκειτο, εἰ καὶ Χριστὸν προεκέρυττον. 305 τύπος ὄντως οὕσα τῆς Ἐκκλησίας ****, ἢ πρότερον πορνεία τῆ τῶν δαιμόνων ἐφύρετο κατὰ τό· «ἤμεν γὰρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀπειθεῖς» καὶ τοῦ Χριστοῦ τοὺς κατασκόπους Ἀποστόλους ἐδέξατο «ἐτοιμάζοντας Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον». «Καὶ ἐπὶ τὸ δῶμα τούτους ἀνήγαγεν»· οὐδεὶς γὰρ κατάσκοπος Ἰησοῦ δύναται εἶναι χαμαὶ οὐδὲ μείναι κάτω. 308 ὡς περὶ δὲ τῷ ἀμαρτωλῷ πᾶσα ἡ κτίσις πολεμεῖ, ὡς ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων, οὕτω γίνεται πάντα τῷ δι καὶ βεβατὰ Ἐρυθρὰν διοδεύοντι θάλατταν καὶ τὴν ἔρημον, τὴν πολὴν τὴν ἐξ οὐρανοῦ χορηγομένῳ τροφῆν· καὶ ὁ ἀὴρ δὲ τούτῳ βατὸς κατὰ τό· «Ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἄερα». Καθόλου γὰρ ἤκουσε μὴ φοβεῖσθαι· «ἐὰν γὰρ διέλθῃς διὰ πυρός, φλόξ οὐ κατακάψει σε». 310 τῶν γὰρ μετὰ τὸ βάπτισμα ἀπολυμένων τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου «εἰς τὴν θάλασσαν ἄπεισι τῶν ἀλῶν»· τὸ δὲ ἄλλο τὸ ὕδωρ ἐστὶ τῶν δικαίων. 312 διαπερῶσι δὲ τὸν Ἰορδάνην τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, ἐν ᾧ καὶ τὸ Πάσχα. 394 «Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκῶς τῶν ἡμερῶν». Οὐχ ἀπλῶς οἱ πολὺ χρόνιοι λέγονται «πρεσβύτεροι» τῇ Γραφῇ, ἀλλ' οἱ φρόνημα ἔχοντες ἄξιον τιμῆς ἐπουρανοῦ πρεσβυτερίου. Τοιγαροῦν οὔτε <τὸν> Ἀδὰμ οὔτε τὸν Μαθουσάλα οὔτε τὸν Νῶε «πρεσβύτερον» εἴρηκεν, οὐς μᾶλλον ἐχρῆν, ἀλλὰ τὸν ὀλιγοχρονιώτερον Ἀβραὰμ πρῶτον εἶπε «πρεσβύτερον». Καὶ πρὸς Μωϋσέα δὲ φησι Κύριος· «ἐκλέξαι σεαυτῷ ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ πρεσβυτέρους, οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας, ὅτι πρεσβυτεροὶ εἰσιν». Εἰ δὲ που λέγοι τοῦτο περὶ ἀμαρτωλοῦ ἢ Γραφῆ, μεθ' ὑποτιμήσεώς 395 φησιν, οἶον· «αὐτὸς ὁ Κύριος εἰς κρίσιν ἤξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ». Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ «προβεβηκέναι ταῖς ἡμέραις» ἐπὶ ἀγίων φησίν. Οὐδεὶς γὰρ «στρεφόμενος εἰς τὰ ὀπίσω» «προβέβηκεν», ἀλλ' εἴ «τις τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεκτείνεται τῶν ὀπισθεν ἐπιλανθανόμενος». 396 «Καὶ ἡ γῆ

υπολέλειπται πολλή σφόδρα». Καίτοι προεῖπε· «καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμουμένη» καὶ ὅτι «ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε πᾶσαν τὴν γῆν». Νόει τοίνυν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ προτέραν μὲν κράτησιν τῆς γῆς, ὅτε ἔσπειρε τὸν λόγον αὐτοῦ εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Τῷ γὰρ κεκρατηκένοι τάχα τῶν ἐν ἐκάστῳ 397 ἔθνει δαιμόνων ἀπελάσαι τε τούτους ἔσπειρε τὸν λόγον εἰς τὰς Ἑκ κλησίας. Αὕτη μία κράτησις τοῦ Ἰησοῦ. Ἴδε μοι καὶ ἐπ' ἐκείνη δευτέραν, ὅτε πάντων κρατήσει πολλῶν νῦν μορίων ὑπολειπομένων τῆς γῆς. Διὸ τῇ μὲν προτέρᾳ τὸ «πολεμουμένη» προσκεῖται, τῇ δὲ δευτέρᾳ τὸ «πολλὴ σφόδρα». Πλὴν μακάριοι πάντες οἱ ἐν τῇ πρώτῃ παρουσίᾳ κεκρατημένοι· χάρις γὰρ αὐτοῖς ὅτι πολλῶν ἔτι πολεμούντων ὑποτάσσονται. Οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς δευτέρας ἀνάγκη κρατοῦνται, ὡς καὶ «τὸν ἔσχατον ἐχθρὸν θάνατον καταργηθῆναι». «Πάντα» δὲ πρῶτον «τὰ ἔθνη», καθὰ δοκεῖ τοῖς προφήταις «ἀπὸ περάτων ἕως περάτων 398 τῆς οἰκουμένης ὑποταγήσεται». Πολλῶν δὲ τῶν ὑποτασσομένων ὀνομασθέντων ἔθνων, ἐπὶ μόνων τῶν Σιδωνίων φησὶν, ὡς· «ἐξολοθρεύσω αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ» ἢ κοινὸν τοῦτο κατὰ πάντων λαμβάνων ἢ ἐπειδὴ Σιδωνιοὶ ἐρμηνεύονται θηρευταί. Πᾶσαν γὰρ δύναμιν θηρεύουσαν ψυχὰς ἀνθρώπων «ἐξολοθρεύσει». Καὶ τότε μηδενὸς ὄντος θηρεύοντος «ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω τῆς ἀμπέλου αὐτοῦ καὶ ὑποκάτω τῆς συκῆς αὐτοῦ». 406 οὐκοῦν κληροδοτεῖ Μωυσῆς, ἀλλὰ «πέραν τοῦ Ἰορδάνου»· κληροδοτεῖ δὲ «Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀρχιφύλων τοῦ Ἰσραὴλ». Οὕτως Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς τὴν ἀληθῆ κληροδοσίαν διδὸς παραλαμβάνει «τοὺς ἄρχοντας» τοῦ πνευματικοῦ «Ἰσραὴλ», τοὺς Ἀποστόλους, πρὸς οὓς ἔφησεν, ὅτι «καθήσεσθε ἐπὶ θρόνους ἰβ' κρίνοντες τὰς ἰβ' φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ». Παραλαμβάνεται δὲ καὶ «Ἐλεάζαρ» συνίων Ἰησοῦ, τυπῶν ἐκάτερος τὸν ἱερέα καὶ ἄρχοντα, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. 407 Πρῶτος δὲ Χάλεβ εἰκότως ἔτυχε κλήρου. ἐρμηνεύεται δὲ ὡς καρδία· ἔστι δὲ οὗτος ὁ πάντα προσέχων τοῖς νοήμασιν, ὁ παρὰ πάντα τὰ μέλη, οἷς ἀπετάξατο, χρηματίζων ὡς καρδία καὶ ὅλος ἀνα στοιχειωθεὶς εἰς ἡγεμονικόν. Ὁ δὲ τούτου πατὴρ Ἰεφοννή· ἐρμηνεύεται δὲ «ἐπιστροφή· Χάλεβ οὖν» υἱὸς τῆς ἐπιστροφῆς. Ἔστι δὲ παιδεύμα Μωυσέως καὶ δευτέρον Ἰησοῦ. Τί δὲ φησιν; «Σὺ ἐπίστη τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωυσῆν». Τίς γὰρ οἶδε τὸν νόμον ὡς Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς, ὃς καὶ ἀκριβῶς ἡμῖν τοῦτον ἀνήπλωσεν; «Ἐλάλησεν δέ» φησὶ «Κύριος πρὸς Μωυσέα περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ». Προφητεῦν γὰρ Μωυσῆς περὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ ὡς καρδία. Ὅς καὶ φησὶ 408 «σήμερον ἰσχύειν ὡς ὅτε ἴσχυε τότε». Ἐν ἀμφοτέροις γὰρ «ἰσχύει» τοῖς λόγοις ὁ ἅγιος, ἐν τε παλαιῷ καὶ καινῷ, ἐπὶ Μωυσέως καὶ Ἰησοῦ. «Αἰτεῖ» δὲ «ὄρος», χαμαιπετὲς ἐθέλων οὐδέν, ἐν ᾧ «πόλεις με γάλαι καὶ ὄχυραί», ὡς εἰδὼς πολεμεῖν πρὸς «τοὺς Ἐνακεῖμ»· «πόλεις» γὰρ «ὄχυράς ἐπέβη σοφὸς καὶ ἐπέβη τὸ ὄχυρωμα, ἐφ' ᾧ ἐπεποιθέσαν οἱ ἀσεβεῖς». Φησὶ γὰρ Σολομών· «σοφὸς πόλεις ὠχύρωσε καὶ κα 409 θαιρεῖ τὰ ὄχυρώματα», δηλαδὴ τοὺς μετὰ πιθανότητος λόγους ἀπα τῶν δυναμένων. Οὓς ἐν «ὄρει» φησὶν, ἐπεὶ περ «ὑψώματά εἰσιν ἐπαιρόμενα κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ». Ταῦτα Χάλεβ «ἰκανὸς εἶναι» καθαιρεῖν ἐπαγγέλλεται· ἐφ' ᾧ περ «αὐτὸν εὐλόγησεν Ἰησοῦς». Χεβρῶν δὲ ἐρμηνεύεται συζυγὴ· τὰ γὰρ ὄστα τῶν πατέρων ἐκεῖ κατὰ 410 συζυγίαν ἀποκεῖται, Ἀβραὰμ καὶ Σάρρας, Ἰσαὰκ καὶ Ῥεβέκκας, Ἰακώβ καὶ Λείας. Δίδωσιν οὖν τὴν τιμὴν τῶν πατέρων τῷ Χάλεβ καθαιρεῖν τοὺς ἀλλοφύλους ἐθέλοντι. «Καὶ ἡ γῆ ἐκόπασεν τοῦ πολέμου». καὶ πῶς γὰρ ἂν τις κληρονομήσῃ παρ' Ἰησοῦ μὴ τὸν πόλεμον καταλύσας τὸν ἐν αὐτῷ; 411 Τεσσάρων δὲ ὄντων γενικῶν κλιμάτων ἐπὶ «τῶν ὀρίων Ἰούδα» τὰ δύο λέγων, «λίβα» τε καὶ «ἀνατολάς», τὰ λοιπὰ σεσιώπηκε. Μετὰ γὰρ «τὰ Λιβυκά», φησὶ, «τοῦ Ἰούδα τὰ ὄρια» διαδέχεται. Ἄπερ ἐστὶ πλησίον «τῆς Ἰδουμαίας», ἣτις ἐρμηνεύεται γήινα, μεθ' ἧς «τὰ ὄρια Ἰούδα». Φησὶ δὲ καὶ «ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σίν»· ἐρμηνεύεται δὲ πειρασμοί. Μεθ' οὓς «Ἰούδα» κληρονομία. Καὶ ἐπὶ τῶνδε κατὰ «λίβα» τῆς φυλῆς ὀρίων οὐδὲν ὠνόμασται κλίμα ἄλλ' ἢ «λίψ» ἢ «δυσμαί» ἢ «φάραγξ Αἰγύπτου», ἵνα ταῦτα καὶ 412 τοὺς πειρασμοὺς διαπορευθῆ τις

καὶ δυνηθῆ λαβεῖν ὄρια ἐν τῇ φυλῇ τῇ βασιλικῇ, περὶ ἧς γέγραπται· «πρόδηλον γάρ, ὡς ἐξ Ἰούδα ἀνατέ ταλκεν ὁ Κύριος». –»Καὶ προσαναβῆναι τὴν ἀνάβασιν Ἀκραβίν». Ἐρμηνεύεται δὲ σκορπίοι, «καθ' ὧν πατεῖν καὶ τῶν ὄφρων» ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Χριστοῦ. «Ἀναβῆναι» δὲ σε δεῖ, τουτέστιν ὑπεραναβῆναι τοὺς σκορπίους τοὺς πολεμοῦντας ἐν Ἰούδα κληρονομήσαι βουλό μενον. Ἰεζεκιήλ δὲ φησιν· «ὁ δὲ δίκαιος ἐν μέσῳ σκορπίων κατοικεῖ». –»Τὰ δὲ ὄρια ἕως Κάδης». Ὅπερ ἅγιον καὶ ἁγιασμός ἐρμη νεύεται. 413 Ἴδωμεν δὲ καὶ τὰ ἐπὶ «τῶν ἀνατολικῶν ὁρίων» μυστήρια μὴ ψιλὸν νοοῦντες ὀνομάτων κατάλογον. Λέγεται τοίνυν ἐν τούτοις «πηγὴ Ἡλίου», «πόλις Ἡλίου», «πόλις γραμμάτων», ἣν ὁ λαβὼν ἐν εὐλογίᾳ γίνεται. Ἀλλὰ τίς ἢ ἐν Ἰούδα «τοῦ ἡλίου πηγὴ» καὶ ποίου «ἡλίου»; Δῆλον ὡς περὶ οὗ γέγραπται· «τοῖς δὲ φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἀνατελεῖ ἡλιος δικαιοσύνης». Ταύτην τὴν πηγὴν χαρίζεται τοῖς μαθηταῖς, ἵνα «πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον» ἦ ἐν αὐτοῖς. Ἔστι δὲ καὶ «πόλις ἡλίου» κατ' Αἴγυπτον τὰ ἐπιφανῆ καὶ ἔνδοξα τοῦ 414 κόσμου σημαίνουσα. Τὰ γὰρ κατὰ Θεὸν ἔνδοξα τῆς κληροδοσίας Ἰούδα βασιλικῆς τε φυλῆς καὶ ἐν γῇ ἁγία. 415 (Πρὸς τὸ μὴ ἐκκακεῖν ἐν τῇ ἀναγνώσει τῆς θείας γραφῆς τὸν μὴ συνιέντα τὸ σκοτεινὸν τῶν ἐν αὐτῇ αἰνιγμάτων καὶ παραβολῶν. ἀπὸ τῆς κ' ὁμιλίας τῆς εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναυῆ): Ἡ μὲν ἄκρα ὠφέλεια ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀναγνωσμάτων τῷ δυναμένῳ νοῆσαι τὴν ἀληθῆ κληροδοσίαν ἀπὸ Ἰησοῦ μεριζομένην τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ γίνεται καὶ τῷ οἴῳ τε γενομένῳ ἀναβῆναι ἐπὶ «τὴν γῆν τὴν ἁγίαν», τὴν ἀληθινὴν, «τὴν» ὄντως «ἀγαθὴν» καὶ ἐφαρμόσαι ἐκ τῆς ὀνομασίας τῶν εἰρημένων τῇ διαφορᾷ τῶν κληρονομούμενων τὰ κατὰ τοὺς τόπους λεγόμενα. Ἐπεὶ δὲ δύσκολον ἐστὶν εὐρεῖν τὸν οὕτως ὠφελοῦμενον, βουλόμεθα παραμυθῆσασθαι τοὺς ἀκούοντας μὴ ἐκκακεῖν ἐπὶ ταῖς ἀναγνώσεσι. Τίς οὖν ἢ παρα 416.20 μυθία ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐκκακεῖν τὸν ἀκούοντα τῶν τοιούτων ἀναγνωσμάτων, λεκτέον. Ὡσπερ τοίνυν αἱ ἐπὶ δαὶ δύνάμιν τινα ἔχουσι φυσικὴν καὶ μὴ νοῶν ὁ κατεπαδόμενος λαμβάνει τι ἐκ τῆς ἐπὶ δαὶ κατὰ τὴν φύσιν τῶν φθόγγων τῆς ἐπὶ δαὶ εἴτε εἰς βλάβην εἴτε εἰς ἴασιν σώματος ἢ ψυχῆς ἑαυτοῦ· οὕτω μοι νόει πάσης ἐπὶ δαὶ δυνατωτέραν εἶναι τὴν ὀνομασίαν τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ὀνομάτων. Εἰσὶ γὰρ τινες δυνάμεις ἐν ἡμῖν, ὧν αἱ μὲν κρείττονες διὰ τούτων τῶν οἰονεὶ ἐπὶ δαὶ τρέφονται συγγενεῖς οὔσαι αὐταῖς καὶ ἡμῶν μὴ νοούντων 417 ἐκεῖνας τὰς δυνάμεις νοούσας τὰ λεγόμενα δυνατωτέρας ἐν ἡμῖν γίνεσθαι πρὸς τὸ συνεργεῖν τῷ ἡμετέρῳ βίῳ. Ὅτι γὰρ ἔστι τινὰ ἐν ἡμῖν ἀόρατα καὶ πολλὰ γε ταῦτα, δηλώσει ὁ εἰπὼν Ψαλμός· «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ». Ἔστιν οὖν πλῆθος τι ἐν ἡμῖν δυνάμεων κεκληρωμένων ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα· αἵτινες, ἐὰν ὧσιν ἅγια, τῆς γραφῆς ἀναγιγνωσκόμενης ὠφελοῦνται καὶ γίνονται ἰσχυρότεροι, κἂν «ὁ νοῦς» ἡμῶν «ἄκαρπος ἦ», ὡς γέγραπται περὶ «τοῦ γλώσσης λαλοῦντος», ὅτι· «Τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι». Νόει 418 οὖν μοι, ὅτι ποτὲ «τοῦ ἐν ἡμῖν νοῦ ἀκάρπου ὄντος» αἱ δυνάμεις αἱ συνεργοῦσαι τῇ ψυχῇ καὶ τῷ νῷ καὶ πᾶσιν ἡμῖν τρέφονται λογικῇ τῇ ἀπὸ τῶν ἱερῶν γραμμάτων καὶ τῶν ὀνομάτων τούτων τροφῇ καὶ τρεφόμενοι δυνατώτεροι γίνονται πρὸς τὸ ἡμῖν συνεργεῖν. Ὡσπερ δὲ αἱ κρείττους δυνάμεις οἰονεὶ κατεπάδονται καὶ ὠφελοῦνται καὶ γίνονται δυνατώτεροι ἀπὸ τῶν τοιούτων γραμμάτων καὶ ὀνομάτων, οὕτως αἱ ἀντικείμεναι δυνάμεις τῶν ἐν ἡμῖν οἰονεὶ καθελκονται καὶ νικῶνται ἀπὸ τῶν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ δαὶ καὶ νικώμενοι κοιμίζονται. Καὶ εἴ ποτέ τις ὑμῶν ἐώρακεν ἀπὸ ἐπὶ δαὶ ἀσπίδα κοιμίζομένην ἢ ἄλλο τι τούτων τῶν ἰοβόλων, ἐκεῖνο τὸ παράδειγμα λαβέτω εἰς τὴν γραφὴν· ἧς ἀναγιγνωσκόμενης καὶ μὴ νοουμένης ἐνιότε ἀκηδιᾷ 419 καὶ ἐκκακεῖ ὁ ἀκροατής. Καὶ πιστευέτω ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ ἀσπίδες καὶ αἱ ἐν αὐτῷ ἔχιδναι ἀτονώτεροι γίνονται ἀπὸ τῶν φαρμάκων τῶν φαρμακευόντων, οἷον παρὰ σοφοῦ Μωσῆ, παρὰ σοφοῦ Ἰησοῦ,

παρὰ σοφῶν τῶν ἀγίων προφητῶν. Μὴ ἐκκακῶμεν οὖν ἀκούοντες γραφῶν, ἃς οὐ νοοῦμεν, ἀλλὰ «γενηθήτω ἡμῖν κατὰ τὴν πίστιν ἡμῶν», ἦν καὶ πιστεύομεν, ὅτι «πᾶσα γραφή θεόπνευστος οὕσα ὠφέλιμος ἐστίν». Τὸ γὰρ ἐν τῶν δύο δεῖ σε παραδέξασθαι ἐπὶ τούτων τῶν γραφῶν, ἢ ὅτι οὐκ εἰσι «θεόπνευστοι», ἐπεὶ οὐκ εἰσιν «ὠφέλιμοι», ὡς ὑπολαμβάνοι ἂν ὁ ἄπιστος· ἢ, ὡς πιστός, παραδέξασθαι, ὅτι, ἐπεὶ εἰσιν «θεόπνευστοι», «ὠφέλιμοί» εἰσιν. Ἰστέον μέντοι γε, ὅτι καὶ ἀνεπαισθήτως ἡμῶν πολὺ λάκις γίνεται ἡ ὠφέλεια, οἷον πολλάκις τροφήν τινα διατασσόμεθα ἐσθίειν ὀξυδερκικὴν καὶ οὐ δήπου ἐν τῷ ἐσθίειν αἰσθανόμεθα, ὅτι ὠφελούμεθα τὸν ὀφθαλμὸν, ἀλλ' ἡμέρας διαγενομένης δευτέρας καὶ 420 τρίτης ἢ ἀνάδοσις τῆς τροφῆς τῆς ὠφελούσης τὸν ὀφθαλμὸν ποιεῖ ἡμᾶς τῇ πείρᾳ πιστεῦσαι, ὅτι τὸν ὀφθαλμὸν ὠφελήμεθα. Ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλων τροφῶν ὠφελουσῶν τινα μέλη τοῦ σώματος τοῦτο ἐστὶν ἰδεῖν. Οὕτω τοίνυν πιστεῦε καὶ περὶ τῆς θείας γραφῆς, ὅτι ὠφελεῖ ταί σου ἡ ψυχὴ, κἂν μὴ «ὁ νοῦς τὸν καρπὸν» λαμβάνῃ τῆς ὠφελείας τῆς ἀπὸ τῶν γραμμάτων, ἐκ μόνης ψιλῆς τῆς ἀναγνώσεως. Τὰ γὰρ ἐν ἡμῖν ἐπάδεται καὶ τὰ μὲν κρεῖττονα τρέφεται, τὰ δὲ χείρονα καταργεῖται. «Καὶ προσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰούδα πρὸς Ἰησοῦν». Πρὸ τῆς μερίδος, ἦν ἔλαβεν ἡ φυλὴ, Χάλεβ ἀκληρωτὶ 421 μέρος λαμβάνει διὰ προστάγματος τοῦ Θεοῦ. Τίνα δὲ πόλιν ἔδει τὸν μόνον σωθέντα μετ' Ἰησοῦ παρὰ τὰς χ' χιλιάδας λαβεῖν ἢ «μητρόπολιν τὴν Ἐνάκ, τὴν Χεβρών»; ἦν δὲ λαβῶν «ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαβεῖρ, ἢ πρότερον ἐλέγετο πόλις Γραμμάτων». Καὶ κηρύττει «τῷ ταύτην ἐλόντι Ἀσχὰν διδόναι τὴν θυγατέρα», ἦν «εἶλε Γοθονιὴλ υἱὸς Κενέζ, ἀδελφὸς Χάλεβ ὁ νεώτερος»· 422 δῆλον ὡς ἐξ ἑτέρου πατρὸς κατὰ γε τὸν τοῦ γράμματος λόγον. Λαμβάνει δὲ κατ' αἴτησιν ἢ Ἀσχὰν παρὰ τοῦ πατρὸς «τὴν Γονέθλαν τὴν ἄνω καὶ τὴν Γονέθλαν τὴν κάτω τῆς κληρονομίας Ἰούδα». Ἀλλὰ τίς ἢ «μητρόπολις»; Πολλῶν τοίνυν οὐσῶν πόλεων ἐν 423 τῇ ἀγίᾳ κληροδοσίᾳ καὶ ταγμάτων διαφερόντων δεῖ καὶ τάγμα ταγμάτων τῶν ὑπάρχειν περιεκτικόν τε καὶ κύριον καὶ οἷον «μητρόπολιν», ἦν οἱ διαφέροντες λαμβάνουσι, καὶ ἄλλην ἄλλοι. Πολλὰς γὰρ μητροπόλεις φησὶν ἡ Γραφή, ὡς παρ' Ἡσαΐα· «Μητρόπολις πιστὴ Σιών». Ὦν λαμβάνει τὴν πρώτην ὁ Χάλεβ οὕσαν τῶν «Ἐνακείμ», ὅπερ ταπεινώσις κενὴ ἦγον ἀπόκρισις κενὴ ἐρμηνεύεται. «Μητρόπολιν» οὖν λαμβάνει κενῆς ταπεινώσεως. Δύο γὰρ ταπεινώσεις· ἡ μὲν κενὴ, ἡ δὲ πλήρης. Ἡ μὲν ἐπαινετὴ, περὶ ἧς φησὶν ὁ Σωτὴρ· «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶϋς εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ» καὶ «πᾶς ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται»· καὶ ὁ Παῦλος· «Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ». Ἡ δὲ ψεκτὴ, ἦν ταπεινοῦται ὁ ἁμαρτωλός, καὶ περὶ τοῦ δὲ παρανόμως γυναικὶ συνιόντος εἴρηται τῇ Γραφῇ· «ἐταπεινώσεν αὐτήν». Ταύτην «ὁ Χάλεβ κατήργησε» τὴν ταπεινώσιν «Ἐνάκ» λεγομένην, οὗ παῖδες «Σουσί», ὅς ἐρμηνεύεται ἐκτός μου· 424.20 ἐκτός γὰρ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀγίου ὁ υἱὸς τῆς κενῆς ταπεινώσεως· καὶ «Ἀχιμάν», ὅς ἐστιν ἀδελφὸς μου ἀπὸ βουλής· ἀδελφοὶ μὲν γὰρ πάντες, ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς ἀπόβουλος ἀδελφὸς ἐκβεβλημένος βουλής· καὶ «Θαλαμίν», ὅς ἐρμηνεύεται κρεμασμός, μετέωρός τις καὶ οὐκ ἐστηριγμένος. Οὐς «ἀνελὼν ὁ Χάλεβ» ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας «ἀναβαίνει Δαβεῖρ, ἡτις ἦν πόλις Γραμμάτων» καὶ ἐρμηνεύεται λαλιά. Νοητέον δὲ ταύτην τὴν παλαιὰν εἶναι Γραφήν, ἢ καλουμένην «Γραμμάτων» γίνεται λαλιά τυχούσα συνετῆς διηγήσεως. 425 Ἐπαγγέλλεται δὲ «τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα τῷ τὰς Γραφὰς ἐλόντι» καὶ λαμβάνει τὴν πόλιν Γοθονιήλ, ὅς ἐρμηνεύεται ἀπόκρισις Θεοῦ. Ὅταν μοι Θεὸς ἀποκρίνηται, γέγονα ἀπόκρισις Θεοῦ. «Ἐκκόπτω» δὲ «τὰ γράμματα ἀδελφὸς ὢν Χάλεβ ὁ νεώτερος», τουτέστιν ὁ ἀπὸ τῆς 426 Ἐκκλησίας. Οὐκέτι γὰρ περιτέμνομαι κατὰ τὸ γράμμα, οὐ Πάσχα ποιῶ, οὐκ ἄζυμα, οὐ σαββατίζω. Καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου τοῦ πρεσβυτέρου λαμβάνω τὸ γέννημα, ὁ «τοῦ Κενέζ υἱός» γεγωνός, ὅς ἐρμηνεύεται φαυλισμός. Ὅποιοι γεγόναμεν οἱ ἐξ ἔθνων τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ

μη τοιούτου τυγχάνοντος· ἦν γὰρ «υἱὸς Ἰεφοννή» τῆς ἐπιστροφῆς. Ὅς «δίδωσί» μοι «τὴν θυγατέρα» κατὰ τὸ γεγραμμένον· «Ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνη ποιῶντι τοὺς καρ πούς αὐτῆς». Ἦν ἐκβαλὼν τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς ἐπ' «ὄνου» φέρω, 427 ὃν «ἔλυσαν οἱ μαθηταί». Καὶ ἐξ αἰτήσεως «εὐλογίαν» εἴληφε πατρικὴν «καὶ λαμβάνει Γονέθλαν τὴν κάτω»· κληρονομεῖ γὰρ κὰν τῷ παρόντι βίῳ τὸ σχολάσαι Θεῷ· «καὶ Γονέθλαν τὴν ἄνω»· ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν μακαριότης «ἐπαγγελίαν ἔχει ζωῆς καὶ τῆς παρουσίας καὶ τῆς μελ λούσης». «Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος κατῴκει ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἀπολέσαι αὐτούς· καὶ κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας». Ἐρωτητέον τοὺς ἐκ παντὸς τρόπου προϊσταμένους τοῦ γράμ 428 ματος, πῶς «ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας» φησίν; ὅπερ ἐν τῇ Γραφῇ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ παρόντος αἰῶνος δηλοῖ κατὰ τό· «Οὗτος πατήρ Μωαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας», καὶ πάλιν· «μὴ ἀπόστητε ἀπὸ Κυρίου ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις», ἀντὶ τοῦ ὅσον τὸ σήμερον καλεῖται. Μηκέτι οὖν «τῶν υἱῶν Ἰούδα» «κατοικούντων ἐν Ἱερουσαλήμ» πῶς ὁ Ἰεβουσαῖος οἰκεῖ μετ' αὐτοῦ; Τοιγαροῦν ἐπὶ τι νοητὸν ἀναδράμω μεν ὁμοιον, τὴν περὶ τῶν «ζιζανίων» εἰληφότες παραβολήν· «ἂ τῷ 429.20 σίτω κατέλειπε συναυξάνεσθαι, μὴ συνεκριζωθῆ τούτοις ὁ σίτος». Ἐν γὰρ τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰσὶν «Ἰεβουσαῖοι» καταπατούμενοι, ἁμαρτωλοὶ τε καὶ τῆς πίστεως ἀλλότριοι. Καὶ οὐκ ἂν τις ἐν τῷ παρόντι παύσειε βίῳ τοιούτους ἔχειν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ μόνων ὑπάρχειν ἁγίων. Τί γὰρ ἂν τις ποιήσειε περὶ τῶν ἀμφιβόλων ἁμαρτωλῶν, ὅτε καὶ τοὺς φανεροὺς ἀπελάσειεν; Τὰ δὲ ὅμοια καὶ περὶ τοῦ Ἐφραΐμ φησιν ἡ Γραφή· «καὶ οὐκ ἀπώλεσεν Ἐφραΐμ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ· καὶ 430 κατῴκει ὁ Χαναναῖος ἐν τῷ Ἐφραΐμ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης». «Ἐφραΐμ» δὲ καρποφορία ἐρμηνεύεται. Ὁ καρποφορῶν οὖν «οὐ δύναται τὸν Χαναναῖον», τὸ σπέρμα τὸ ἀλλότριον, τὸ κατηραμένον «ἐκ βαλεῖν» ἀπὸ τῆς χώρας αὐτοῦ «ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης». Ὁ δὲ περὶ 431 τῆς Ἐκκλησίας εἰρήκαμεν. Καὶ ἄλλως δέ· οὐ δύναται ψυχὴ καθαρῶς Ἱερουσαλήμ ἐν τῷ παρόντι βίῳ γενέσθαι μόνην εἰρήνην ὀρῶσα καὶ μηδὲν ἁμαρτάνουσα, τὸν Χριστὸν ὀρῶσα, τοῦ Θεοῦ «τὴν εἰρήνην», καὶ καρποφοροῦσα διὰ παντός. «Οὐδεὶς γὰρ καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου» καὶ διαλογισμῶν ἀλλοτρίων· ὡς εὕρισκεσθαι πάντως «Ἰεβουσαῖον καὶ Χα 432 ναναῖον ἐν Ἱερουσαλήμ», εἰ καὶ δεῖ πρὸς τὴν τούτων ἐκβολὴν ἀγωνί ζεσθαι Θεὸν καλοῦντας τὸν μόνον δυνάμενον. Τρίτον δέ φησιν ἡ Γραφή «τὸν Χαναναῖον» εἶναι μετὰ τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, οὐ ψιλὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ τινα δηλοῦσα μυστήρια. Ἄπαξ 433.20 μὲν γὰρ εἴρηται τό· «οὐκ ἀπώλεσεν Ἐφραΐμ τὸν Χαναναῖον» καὶ τὰ ἐξῆς ἕως τοῦ· «καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραῶ ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ». Δεύτερον δὲ ἐγενήθη, ἐπεὶ «κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐποίησαν τοὺς Χαναναῖους ὑπηκόους». Τὸ τρίτον, ὅτε ζητοῦντες οἱ Ἐφραΐμ παρ' Ἰησοῦ μείζω κληρὸν κελεύονται «ἐξολοθρεῦσαι τὸν Χαναναῖον», ὡς ἂν «εἰς τὸν δρυμὸν ἀνελθόντες» ἑαυτοῖς εὐτρεπίσωσι τόπον. Οὐκοῦν πρῶτον ὁ Χαναναῖος μεθ' ἡμῶν ἐστίν, οὐδὲν καθ' ἡμῶν τοσοῦτον δυνάμενος, «ὑπόφορος» μὲν ὢν, οὐχ ὑπήκοος δὲ οὐδὲ «δοῦλος». Ταῦτα γὰρ τὸ δεύτερον γίνεται. Ὅταν γὰρ τὰ σωματικὰ 434.20 ὑποτάσσεται τῇ ψυχῇ, οὐ μόνον ἐστὶ μεθ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ «δοῦλος». Τὸ δὲ τρίτον, ἂν τελειωθῶμεν, τέλειον «ἐξολοθρευθήσεται», «τῶν ἐπὶ γῆς μελῶν νεκρουμένων». Οὕτω προκόπτειν οἶδεν ὁ κατηχούμενος τὸν Ἰσραηλίτην λόγον λαβών· οἰκεῖ γὰρ μετὰ τοῦ Χαναναίου «στα σιαζούσης» αὐτοῦ «τῆς σαρκός», εἶτα «δουλουμένης», εἶτα «νεκρωθείσης κατὰ πᾶν μέλος, πορνείαν, μοιχείαν, ἀκαθαρσίαν». «Κατῴκει δέ» φησιν «μετ' αὐτῶν, ἕως ἂν ἔλθῃ Φαραῶ βασιλεὺς Αἰγύπτου», ὅτε καὶ «Γαζέρ» ὁ τόπος τοῦ Χαναναίου «δίδεται φερνῇ τῇ θυγατρὶ Φαραῶ». «Γαζέρ» δὲ διάτασις ἐρμηνεύεται. Ἐπὶ γὰρ οἰονεὶ ἠνωμένη καὶ διατεταμένη σὰρξ μετὰ τοῦ πνεύματος ἐν ἡμῖν 435.20 ἦ, ὁμοῦ ἔσμεν ἐν τῇ «Γαζέρ»,

«ὄ» τε «Χαναναῖος» καὶ «ὁ υἱὸς Ἐφραΐμ» ὁ καρποφορῶν. Ὁ δὲ τοιοῦτος καὶ ὡς «ἠύλογημένος ὑπὸ Κυρίου» μείζονος ἐπιδικάζεται κλήρου καὶ «δρυμὸν» λαβῶν ἀκάρπων δένδρων καὶ ***** χωρίον ὑπὸ Ἰησοῦ ἐκκόψει τοῖς ἰδίους καμάτοις αὐτόν, ἵνα γένηται γῆ καρποφόρος «καθαρισθέντων ἐν αὐτῷ Φερε ζαίων καὶ Ῥαφαῖν». Δηλοῖ δὲ τὸ μὲν «Φερεζαῖοι» καρποφορίαν, ἣν 436 ἀρξάμε<νοι Θεὸν> σέβειν καρποφοροῦμεν, καρποφορίαν ἀκάθαρτον, ἀναμιξ ἔχουσαν ἀμαρτήματα καὶ δεομένην καθάρσεως· τὸ δὲ «Ῥαφαῖν» ἀνακειμένας μήτρας· ἵνα σφοδρὸν καὶ εὐτονον τὸ τῆς ψυχῆς κατα στησώμεθα γόνιμον. Ταῦτα λέγεται πρὸς «τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ», ὃς ἐρ μηνεύεται προσθήκη Κυρίου. Οἱ καὶ λέγουσιν· «ἵππος ἐπίλεκτος καὶ σίδηρος ἐν παντὶ τῷ 437 Χαναναίω», «ἵππος ψευδῆς εἰς σωτηρίαν», ὃς ἐν Ἰσραὴλ οὐχ εὕρισκεται, καὶ «σίδηρος» πολεμικός. Καλῶς δὲ εἴρηται τό· «καὶ ὅταν ἐξολοθρεύσης τὸν Χαναναῖον» 438 Μένων γὰρ καὶ τὸν ἐν ἡμῖν Ἰσραηλίτην «σπέρμα Χαναὰν καὶ οὐκ Ἰούδα» ποιεῖ, πρὸς ὃν ἔφη· «τὸ κάλλος ἐξηπάτησέν σε». Ἀπέστω δὲ τοῦτο καὶ γενοίμεθα τέκνα μεμορφωμένα Ἀβραάμ τε καὶ πατέρων τῶν ἐκλεκτῶν, ὑπὲρ πάντας δὲ τοῦ Χριστοῦ. 439 «Καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα συναγωγή υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν Σηλῶ» καὶ τὰ ἐξῆς. Οὐχ ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ συντυχικός ὁ κλῆρος, οὕτως ἐν τῇ Γραφῇ, ὅτε λέγει «κλῆρον Θεοῦ» καὶ «κλῆρον ἀποπομπαίου». Καὶ Μωϋ σῆς δὲ κατὰ κλήρους τὴν πρὸ Ἰορδάνου γῆν καὶ Ἰησοῦς τὴν μετὰ 440 τοῦτον διένειμεν. Ὅς καὶ φησι· «βαλῶ κλῆρον καὶ ἐξοίσω ἐνώπιον Κυρίου τὸν κλῆρον». Οὐκοῦν οὐ συντυχικῶς. Λαγχάνει γὰρ ἡ φυλὴ «Βενιαμίν» πρώτη, ὅπου ἦν «Ἰερουσαλήμ», καὶ ἐφεξῆς αἱ λοιπαί. Ἐν αἷς αἱ τρεῖς τῶν παιδισκῶν τοῦ Ἰακώβ τελευταῖαι λαγχάνουσιν. Καὶ ἐν ἄλλοις δὲ «Δὰν» τελευταῖος εὕρισκεται. Καὶ Σολομών δὲ φησιν ἐν Παροιμίαις· «ἀντιλογίας παύει κλῆ ρος»· οὐδὲ «ἐν δυνάσταις» ἀντιλογίαν εἶναι φησι παρόντος κλήρου. Καὶ ἔθνη δὲ χρῶνται κλήροις, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἰωνᾶ 441 οἱ συμπλέοντες. Καὶ ἐν τῇ καινῇ δὲ τοὺς Ἀποστόλους εὕρησεις κλῆ ροις ἀντ' Ἰούδα τὸν Ματθίαν προβάλλοντας, τῆς εὐχῆς ἐπὶ τοῦτον ἐνεγκούσης τὸν κλῆρον. Εὕρησεις δὲ τοῦτον καὶ ἐπὶ Χριστοῦ φθα νόντα καὶ τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν σωζομένων μυστήρια. Λέγεται γὰρ πρὸς Ἐφεσίους περὶ Χριστοῦ· «ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βούλησιν 442 τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ». Καὶ πρὸς Κολασσαεῖς· «Εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἰκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί». Μήποτε οὖν, φασιν, ὡς ἐν ἀνθρώποις κλῆροι γίνονται, οὕτως καὶ ἐν δυνάμεσιν; Ὡς ἂν οὖν μὴ πρὸς χάριν ἢ τῆς γῆς ἔξεστι διανέμησις γίνεσθαι, τῷ Θεῷ διὰ κλήρων Ἰησοῦς αὐτὴν ἐπιτρέπει. Τοιοῦτους δ' ἂν εἴποι 443 τις γεγονέναι κλήρους καὶ ἐπὶ τοῦ διαμερισμοῦ τῶν ἔθνων, «ὅτε διε μέριζεν ὁ Ὑψιστος ἔθνη». Οὐ γὰρ συντυχικῶς οἱ ἄγγελοι τὴν τῶν 444 τούτων ἐπιμέλειαν ἀνεδέξαντο, ὡς οὐδὲ τὴν ἐνὸς ἐκάστου ψυχὴν, θειοτέρῳ δὲ κλῆρῳ καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον. Οἱ δὲ περὶ τῆς γῆς κλῆροι τῆς κληροδοσίας τῆς μελλούσης τὴν οἰκονομίαν σημαίνουσιν. «Σκιὰν» γὰρ «περιέχει» τὰ παλαιὰ «τῶν μελ λόντων ἀγαθῶν». Καὶ εἴπερ ἔστι «προσεληλυθέναι Σιών ὄρει καὶ 445.20 πόλει Θεοῦ ζῶντος. Ἰερουσαλήμ ἐπουρανίω», διὰ τί μή, ὡσπερ «Ἰερουσαλήμ» ἐν κλῆρῳ γέγονε τοῦ Βενιαμίν, καὶ ἐφ' ἐκάστης φυλῆς εἶεν ἂν τινες ἀνάλογοι τόποι, «Βηθλεὲμ» τυχὸν καὶ «Χεβρών», ἐπουράνιοι κατὰ «τὴν γῆν τῶν πραέων»; 448 «Καὶ ὁ Ἀμορραῖος ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν Ἐλώμ καὶ ἐν Σαλαμείν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἐφραΐμ ἐπ' αὐτούς». «Ἀμορραῖος» ἐρμηνεύεται ὁ λαλητὸς ἢ ὁ πικραίνων. Δῆλον δέ, ὡς οἱ πλείους τῶν ἀνθρώπων λαλοῦσι περὶ χειρόνων δυ νάμεων, οὐδὲν δὲ περὶ Θεοῦ. Οἴτινες καὶ πικραίνουσιν· οἱ καὶ «ὑπο μένουσιν οἰκεῖν» ἐν τοῖς κεκριμένοις ἐθέλοντες, ὃ δηλοῖ τὸ «Ἐλώμ», καὶ ἐν τοῖς εἰρηνικοῖς, ὃ δηλοῖ «Σαλήμ», τῶν χειρόνων διὰ τῶν «Ἀμορραίων» σημαινομένων δυνάμεων. Καὶ ἐπεὶ τὸ «ὑπέμεινε»

πόνον 449 δηλοῖ, τὴν αἰτίαν ἐπήνεγκε· «καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἐφραΐμ ἐπ' αὐτούς». Αἱ γὰρ ἀγαθαὶ πράξεις βαρεῖαι ταῖς πονηραῖς ἄγαν δυνό μεσι βουλομέναις ἡμῖν ἐνοχλεῖν καὶ ὑποφόρους ἐργάζονται· τοσοῦτον ἰσχύουσιν. ὄρα δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐπιεικῆ τε λίαν καὶ τῆς τοῦ Σωτῆρος ἐπωνυμίας ἐπάξιον. Μετὰ πάντας γὰρ λαμ 450.20 βάνει τὸν κλῆρον, οὐκ αὐτὸς ἐλόμενος, ἀλλὰ «τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ δε δωκότων» αὐτῶ· καὶ ταῦτα Χάλεβ τοῦ σὺν αὐτῷ σωθέντος πρώτου λαβόντος τὸν κλῆρον. Καὶ ὁ εἰσαγαγὼν αὐτούς, ὁ διανείμας, ὁ πρῶτος ἐν ἅπασιν, «ἔσχατος» λαμβάνει, ἵνα ὄντως γένηται «πρῶτος». Τοιοῦτον τό· «ταπεινὸν σαυτὸν ἔναντι Κυρίου καὶ εὐρήσεις χάριν», καὶ τό· «ἡγούμενόν σε κατέστησαν; μὴ ἐπαίρου· γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν». Λαβὼν δὲ μερίδα οἰκοδομεῖ τὸν τόπον, ὃν εἴληφεν, κοσμῶν αὐτόν, ὡς ἂν ποιήσειε κλῆρον ἄξιον μερίδος Θεοῦ. Καὶ πᾶς δὲ ὁ ἀληθὴς λαὸς δίδωσι τῷ ἀληθινῷ Ἰησοῦ τόπον 451 οἰκήσεως ἅμα αὐτῷ. Ὅν λαβὼν οἰκοδομεῖ καὶ κοσμεῖ κρεῖττονα ποιῶν ἢ παρέλαβεν ἕκαστον αὐτοῦ τόπον γενόμενον, ἐν ᾧ κατοικῶν ἐξαιρέτως ***. «Καὶ προσήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν Λευΐ». Οὗτοι κληρονομία ἀρκοῦνται Θεῷ καὶ «δεκάτας» 452 λαμβάνουσι γῆς ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων. Ἔδει δὲ καὶ τούτους κατὰ κλήρους διανεῖμασθαι τὰ διδόμενα καὶ τὸ μὲν ἴσον πᾶσι διὰ τοῦ κληρωθῆναι φυλάττεσθαι, τὸ δὲ κατ' ἀξίαν· δι' ὧν οἱ κληροῖ κατὰ θείαν κρίσιν ἀνήγοντο τοῖς πρώτοις τὰ πρωτεῖα παρέχοντες καὶ τοῖς 453 ἄλλοις ἐξῆς, ὡς καὶ ἐν τοῖς Ἀριθμοῖς ἀξίει τινὲς περὶ τὴν σκηνὴν ἐστρατοπεδεύοντο οἱ ἐκ τοῦ «Καὰθ» καὶ «Γηρῶμ» καὶ «Μεραρί». 454 Καὶ νῦν δὲ κατανοεῖν ἄξιον τῶν κληρῶν τὴν ἄνισον ἰσότητα καὶ ἀναλογίαν καὶ τὴν πρὸς τὰς φυλάς τῶν ἱερέων καὶ τῶν ἄλλων ἀνάκρασιν. Τεσσάρων γὰρ ὄντων κλιμάτων καὶ τῶν φυλῶν κατὰ ταῦτα διηρημένων τὰς ἀνατολικὰς καὶ 455 πρώτας λαγχάνει «Καὰθ»· ἔνθα καὶ ἡ τοῦ Ἰούδα τὰ πρώτα φέρει τῶν φυλῶν ἡ τιμιωτάτη καὶ κατὰ τὴν ἀγίαν γῆν ἀκληρωτεῖ παρ' Ἰησοῦ πρώτη λαβοῦσα τὸν κλῆρον. Τὸν δὲ δεύτερον ἐν ἀνατολαῖς ἔλαχεν «ὁ Γηρῶμ», ὡς ἂν ὁ Καὰθ μὴ πᾶσαν λάβῃ τὴν ἀνατολήν, ἀλλὰ κρᾶσις τις ἢ Λευϊτικῶν καὶ Ἰσραηλιτικῶν ταγμάτων· εἰ γὰρ πᾶσαν εἴληφεν ὁ Καὰθ τὴν ἀνατολήν, ὕβρις ἦν τοῖς λοιποῖς. Νυνὶ δὲ κατὰ τὴν ἐκ Θεοῦ τῶν κληρῶν δικαιοσύνην τοὺς «ἐν ἀνατολαῖς» «Ἰούδαν», «Ἰσάχαρ», «Ζαβουλῶν» λαγχάνουσι «Καὰθ», «Γηρῶμ», «Μεραρί», οἱ πρῶτοι υἱοὶ τοῦ Λευΐ. Τοὺς δὲ «κατὰ λίβα Ῥουβὴν καὶ Συμεὼν καὶ Γὰδ» ἀπὸ «Καὰθ» κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον τὸν τοῦ «Συμεῶν», κατὰ δὲ τὸν πρῶτον «ὁ Μεραρί» τὸν «τοῦ Ῥουβὴν». Πάλιν «ὁ Μεραρί» τὸν τρίτον «κατὰ ἀνατολὰς» ἐν Ἀριθμοῖς «τὸν Ζαβουλῶν», τῆς τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνης μυστικῶς δηλούσης τὰ μέλλοντα τῆς τῶν ἐκεῖ κληρῶν διανομῆς· Πάλιν «τῶν κατὰ θάλατταν Ἐφραΐμ καὶ Βενιαμὴν καὶ 456 Μανασσῆ» «ὁ Καὰθ» λαγχάνει τὸν δεύτερον «τὸν Βενιαμὴν», «οἱ δὲ λοιποὶ τοῦ Καὰθ» «τὸν Ἐφραΐμ», εἶτα «τοὺς ἀπὸ ἡμίσεως φυλῆς Μανασσῆ» τοῦ ἐν τῇ ἀγίᾳ γῆ· εἶτα «Γηρῶμ» πάλιν «τὸ ἡμισυ φυλῆς Μανασσῆ». Ἐπεὶ δὲ ἔδει καὶ τοὺς «ἀπὸ βορρᾶ» τιμηθῆναι τῶν τοῦ Ἰσραὴλ τοῖς τάγμασι τοῖς ἱερατικοῖς, ἵνα μὴ πλεονεκτῆθῃ τὰ τελευταῖα τάγματα ὄντων «κατὰ βορρᾶν Δάν, Νεφθαλίμ, Ἀσήρ», «Καὰθ ὁ κατὰ τοὺς λοιπούς», οὐχ ὁ κατὰ τοὺς ἱερεῖς, λαγχάνει τὸν πρῶτον καὶ τιμιώτερον τῶν «κατὰ βορρᾶν», «τὸν Δάν», «ὁ» δὲ «Γηρῶμ» τὸν δεύτερον, «τὸν Ἀσήρ», εἶτα πάλιν «ὁ Γηρῶμ» τὸν τρίτον, «τὸν Νεφθαλίμ». Εἰ δὲ τῶν καθ' ἱστορίαν ἢ ποικιλία τὸν νοῦν καὶ τὴν μνήμην νικᾷ, τί δεῖ λέγειν περὶ τῆς τῶν μελλόντων οἰκονομίας; 460 «Τότε συνεκάλεσεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν». Ἀπολύονται οἱ πέραν Ἰορδάνου κληρονομήσαντες. Ὅταν γὰρ ἀπολαύωμεν τὰς ἐπαγγελίας οἱ ὑπὸ τῷ Ἰησοῦ στρατευόμενοι καὶ συγκάμωσιν ἡμῖν οἱ ὑπὸ Μωϋσέως λαβόντες τὴν κληρονομίαν, οὕτω δὲ κατοικήσαντες ἐν αὐτῇ, ἀπολύονται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια μετὰ τῶν τελῶν τῶν ὑπὸ Ἰησοῦ διδομένων, ὡς ἂν ἕκαστος κατοικήσῃ ἐν εἰρήνῃ παντὸς πολέμου καθαιρεθέντος. Οὗτοι δὲ καὶ μέγαν οἰκοδομοῦσι βωμὸν καὶ ἀπόστασιν

ἐγκληθέν τες ἀπολογοῦνται, ὡς τὸ θυσιαστήριόν ἐστιν, ὅπου Ἰησοῦς ἄρχει, ἐκείνου 461.20 δὲ τοῦτο μίμημά τε καὶ σύμβολον· ὡς ἂν μὴ τοὺς ἐκτὸς Ἰορδάνου ξένους μετὰ χρόνον οἱ ἐντὸς εἶναι νομίσωσιν, κωλύοντες αὐτοὺς τῆς τοῦ ἱεροῦ μετοχῆς. Δηλοῖ δὲ ταῦτα, ὡς ὁ λαὸς τῆς περιτομῆς ὁ πρό τερος, οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν τοῦ πρωτοτόκου, οἱ υἱοὶ Γὰδ ἄλλου πρωτοτόκου, οἱ υἱοὶ Μανασσῆ ἄλλου πρωτοτόκου (κατὰ χρόνον δηλονότι) 462 ποιούσι βωμὸν οὐ τὸν ἀληθινόν, ἀλλὰ σύμβολον· ἵνα μὴ διέλωμεν αὐτοὺς ἀπ' ἐκείνων. Ἀδελφοὶ γὰρ ἡμῶν οἱ πρό τῆς παρουσίας Ἰουδαῖοι καὶ τὸ ἀληθινὸν μυστήριον ἤδεσαν ὡς οὐκ ἔχουσιν. Ἄλλ' αἱ παλαιαὶ θυσίαι τῶν ἀληθινῶν τύπος ἐτύγχανον, ὅπου ἦν Ἰησοῦς. Ἀμφότεροι τοίνυν γινόμεθα «μία ποιμνῆ, εἷς ποιμὴν». Ὡς γὰρ πάλαι ἀπέθνησεν ὁ λαὸς καὶ ἦλθεν Ἀαρὼν καὶ ἔστη μεταξὺ τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων καὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν τὸν θάνατον ἔστησεν, οὕτως ὁ ἀληθινὸς ἀρχιερεὺς μεταξὺ τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων τῶν τε μέχρι τῆς παρουσίας τὸν Ἰουδαϊσμὸν τετηροκότων καὶ τῶν αὐτὸν μὴ δεξαμένων καὶ ἑαυτοὺς μᾶλλον ἢ τὸν Ἰησοῦν νεκρωσάντων, δι' ὧν «ἐφ' ἑαυτοὺς τὸ αἷμα» φέρειν ἐτόλμησαν Ἰησοῦ (διὸ καὶ «πᾶν αἷμα δίκαιον ἔφθασεν ἐπ' αὐτούς»)· μεταξὺ τοίνυν ἐλθὼν ἔστησεν 463 ἀφ' ἡμῶν τὴν τοῦ θανάτου νομὴν. τῶν νεκρῶν Ἰουδαίων μηδὲν ἔτι ποιούντων ἀληθινὸν τῶν ὑπὸ νόμου διηρημένων. Παρ' ἡμῖν γὰρ ὁ ἀληθινὸς ναὸς ὁ ἐκ «λίθων ζώντων» καὶ Ἰησοῦς ὁ ἀληθινός. «Αὐτῷ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν».